

Het weer in november

Over de periode 1971-2000 waren de normalen voor het midden van het land: zonneshijn 60 uur; neerslag 81 mm en een gemiddelde maximumtemperatuur 9,1°C.

Novembermaanden					
Jaar	Zon	(uren)	Neerslag	(mm)	Max.temp °C
1999	N		N		N
2000	-	(45)	+	(104)	+ (10,1)
2001	N		N		+ (10,3)
2002	N		N		+ (11,0)
2003	N		-	(54)	+ (10,9)

Geraadpleegd

304 Mart Coemans, Jan Testerink, Ries van Dijk, Enquête
bijensterfte; De Bijenstal 30(2): 18 mei 2004
Zoet Ko, Inwinteren en aanpak varroa, BIJEN 12(11): 306
(2003)
Zoet Ko, Het vervolg; BIJEN 13(5): 138 (2004).

Bladrammenas

Met verbazing las ik het artikel van Jelle Hulzinga in BIJEN 13(7/8): 213-215 (2004) dat voor hem bladrammenas als drachtplant heeft afgedaan. Zelf laat ik elk jaar één hectare, medio april, inzaaien. Tevens had ik de medewerking van een boer die twee hectare heeft ingezaaid voor braakligging. Het is geweldig zoals de bijen hier op vliegen, ook hommels. Wel is het zo dat de bijen stuifmeel boven uit de bloemen halen en de nectar aan de onderkant. De bloemen zijn te diep maar staan aan de onderkant open. De honing is geelkleurig. Er zijn zeven soorten rammenas waarvan 'Final' geweldig bloeit, wel drie maanden. Zelfs na afmaaien loopt deze weer uit en bloeit opnieuw, waarbij ik niet wil zeggen dat de andere soorten niet goed zijn. Het duurt ongeveer vijf weken voordat de planten beginnen te bloeien. Ook is er een geweldige zaadafzetting waar de vogels in de winter van profiteren. Aldus mijn ervaring met bladrammenas.

H. Ballast, Lutten

bijen

FOTO VAN DE MAAND

Bijenstal van bijenvereniging 'De Klaverbloem' te Bakel. Ingestuurd door T. v.d. Elsen uit Gemert.